

KINH ĐẠI BÁT-NHÃ BA-LA-MẬT-ĐÀ

QUYỀN 67

Phẩm 18: VÔ SỞ ĐẮC (7)

Xá-lợi Tử, như danh của pháp môn giải thoát Không, chỉ cái bên ngoài được thâu nhập, trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong pháp môn giải thoát Không không danh, trong danh không pháp môn giải thoát Không, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì pháp môn giải thoát Không cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc pháp môn giải thoát Không, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Như danh của pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện chỉ cái bên ngoài được thâu nhập, trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện không danh, trong danh không pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện, hoặc danh, đều, không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; cái danh Đại Bồ-tát cũng lại như vậy, chỉ là cái bên ngoài được thâu nhập ở trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong Đại Bồ-tát không danh, trong danh không Đại Bồ-tát, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì Đại Bồ-tát cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc Đại Bồ-tát, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, do duyên cớ này, nên tôi nói Đại Bồ-tát chỉ là giả danh.

Xá-lợi Tử, như danh của năm loại mắt, chỉ cái bên ngoài được thâu nhập, trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong năm loại mắt không danh, trong danh không năm loại mắt, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì năm loại mắt cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc năm loại mắt, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Như danh của sáu phép thần thông chỉ cái bên ngoài được thâu nhập, trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong sáu phép thần thông không danh, trong danh không sáu phép thần thông, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì sáu phép thần thông cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc sáu phép thần thông, hoặc danh, đều, không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; cái danh Đại Bồ-tát cũng lại như vậy, chỉ là cái bên ngoài được thâu nhập ở trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong Đại Bồ-tát không danh, trong danh không Đại Bồ-tát, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì Đại Bồ-tát cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc Đại Bồ-tát, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, do duyên cớ này, nên tôi nói Đại Bồ-tát chỉ là giả danh.

Xá-lợi Tử, như danh nơi mười lực của Phật, chỉ cái bên ngoài được thâu nhiếp, trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong mươi lực của Phật không danh, trong danh không mươi lực của Phật, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì mươi lực của Phật cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc mươi lực của Phật, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Như danh của bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mươi tám pháp Phật bất cộng chỉ cái bên ngoài được thâu nhiếp, trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mươi tám pháp Phật bất cộng, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mươi tám pháp Phật bất cộng cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mươi tám pháp Phật bất cộng, hoặc danh, đều, không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; cái danh Đại Bồ-tát cũng lại như vậy, chỉ là cái bên ngoài được thâu nhiếp ở trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong Đại Bồ-tát không danh, trong danh không Đại Bồ-tát, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì Đại Bồ-tát cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc Đại Bồ-tát, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, do duyên cớ này, nên tôi nói Đại Bồ-tát chỉ là giả danh.

Xá-lợi Tử, như danh của trí Nhất thiết, chỉ cái bên ngoài được thâu nhiếp, trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong trí Nhất thiết không danh, trong danh không trí Nhất thiết, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì trí Nhất thiết cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc trí Nhất thiết, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Như danh của trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng chỉ cái bên ngoài được thâu nhiếp, trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng không danh, trong danh không trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng chỉ cái bên ngoài được thâu nhiếp, trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong Đại Bồ-tát không danh, trong danh không Đại Bồ-tát, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì Đại Bồ-tát cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc Đại Bồ-tát, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; cái danh Đại Bồ-tát cũng lại như vậy, chỉ là cái bên ngoài được thâu nhiếp ở trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong Đại Bồ-tát không danh, trong danh không Đại Bồ-tát, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì Đại Bồ-tát cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc Đại Bồ-tát, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, do duyên cớ này, nên tôi nói Đại Bồ-tát chỉ là giả danh.

Xá-lợi Tử, như danh của pháp không quên mất, chỉ cái bên ngoài được thâu nhiếp, trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong pháp không quên mất không danh, trong danh không pháp không quên mất, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì pháp không quên mất cùng

với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc pháp không quên mất, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Như danh của tánh luôn luôn xả chỉ cái bên ngoài được thâu nhiếp, trong mười phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong tánh luôn luôn xả không danh, trong danh không tánh luôn luôn xả, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì tánh luôn luôn xả cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc tánh luôn luôn xả, hoặc danh, đều, không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; cái danh Đại Bồ-tát cũng lại như vậy, chỉ là cái bên ngoài được thâu nhiếp ở trong mười phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong Đại Bồ-tát không danh, trong danh không Đại Bồ-tát, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì Đại Bồ-tát cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc Đại Bồ-tát, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, do duyên cớ này, nên tôi nói Đại Bồ-tát chỉ là giả danh.

Xá-lợi Tử, như danh của tất cả pháp môn Đà-la-ni, chỉ cái bên ngoài được thâu nhiếp, trong mười phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong tất cả pháp môn Đà-la-ni không danh, trong danh không tất cả pháp môn Đà-la-ni, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì tất cả pháp môn Đà-la-ni cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc tất cả pháp môn Đà-la-ni, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Như danh của tất cả pháp môn Tam-ma-địa chỉ cái bên ngoài được thâu nhiếp, trong mười phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong tất cả pháp môn Tam-ma-địa không danh, trong danh không tất cả pháp môn Tam-ma-địa, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì tất cả pháp môn Tam-ma-địa cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc tất cả pháp môn Tam-ma-địa, hoặc danh, đều, không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; cái danh Đại Bồ-tát cũng lại như vậy, chỉ là cái bên ngoài được thâu nhiếp ở trong mười phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong Đại Bồ-tát không danh, trong danh không Đại Bồ-tát, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì Đại Bồ-tát cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc Đại Bồ-tát, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, do duyên cớ này, nên tôi nói Đại Bồ-tát chỉ là giả danh.

Xá-lợi Tử, như danh của pháp không bên trong, chỉ cái bên ngoài được thâu nhiếp, trong mười phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong pháp không bên trong không danh, trong danh không pháp không bên trong, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì pháp không bên trong cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc pháp không bên trong, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Như danh của pháp không bên trong, pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không khong biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đổi khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nói tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không khong khong tánh tự tánh chỉ cái bên ngoài được thâu nhiếp, trong mười phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong pháp

không bên ngoài cho đến pháp không tánh tự tánh không danh, trong danh không pháp không bên ngoài cho đến pháp không tánh tự tánh, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì pháp không bên ngoài cho đến pháp không tánh tự tánh cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc pháp không bên ngoài cho đến pháp không tánh tự tánh, hoặc danh, đều, không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; cái danh Đại Bồ-tát cũng lại như vậy, chỉ là cái bên ngoài được thâu nhiếp ở trong mươi phuơng, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong Đại Bồ-tát không danh, trong danh không Đại Bồ-tát, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì Đại Bồ-tát cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc Đại Bồ-tát, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, do duyên cớ này, nên tôi nói Đại Bồ-tát chỉ là giả danh.

Xá-lợi Tử, như danh của chân như, chỉ cái bên ngoài được thâu nhiếp, trong mươi phuơng, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong chân như không danh, trong danh không chân như, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì chân như cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc chân như, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Như danh của pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đổi khác, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn, cảnh giới hư không, cảnh giới đoạn, cảnh giới ly, cảnh giới diệt, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, cảnh giới vô tánh, cảnh giới vô tướng, cảnh giới vô tác, cảnh giới vô vi, cảnh giới an ổn, cảnh giới tịch tĩnh, bản vô, thật tế, cứu cánh Niết-bàn chỉ cái bên ngoài được thâu nhiếp, trong mươi phuơng, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong pháp giới cho đến cứu cánh Niết-bàn không danh, trong danh không pháp giới cho đến cứu cánh Niết-bàn, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì pháp giới cho đến cứu cánh Niết-bàn cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc pháp giới cho đến cứu cánh Niết-bàn, hoặc danh, đều, không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; cái danh Đại Bồ-tát cũng lại như vậy, chỉ là cái bên ngoài được thâu nhiếp ở trong mươi phuơng, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong Đại Bồ-tát không danh, trong danh không Đại Bồ-tát, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì Đại Bồ-tát cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc Đại Bồ-tát, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, do duyên cớ này, nên tôi nói Đại Bồ-tát chỉ là giả danh.

Xá-lợi Tử, như danh của bậc Cực hỷ, chỉ cái bên ngoài được thâu nhiếp, trong mươi phuơng, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong bậc Cực hỷ không danh, trong danh không bậc Cực hỷ, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì bậc Cực hỷ cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc bậc Cực hỷ, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Như danh của bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thăng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân chỉ cái bên ngoài được thâu nhiếp, trong mươi phuơng, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong bậc Ly cấu cho đến bậc Pháp vân không danh, trong danh không bậc Ly cấu cho đến bậc Pháp vân, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì bậc Ly cấu cho đến bậc Pháp vân cùng với danh, tự tánh

đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc bậc Ly cấu cho đến bậc Pháp vân, hoặc danh, đều, không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; cái danh Đại Bồ-tát cũng lại như vậy, chỉ là cái bên ngoài được thâu nhiếp ở trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong Đại Bồ-tát không danh, trong danh không Đại Bồ-tát, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì Đại Bồ-tát cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc Đại Bồ-tát, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, do duyên cớ này, nên tôi nói Đại Bồ-tát chỉ là giả danh.

Xá-lợi Tử, như danh của bậc phàm phu, chỉ cái bên ngoài được thâu nhiếp, trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong bậc phàm phu không danh, trong danh không bậc phàm phu, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì bậc phàm phu cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc bậc phàm phu, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Như danh của bậc Chủng tánh, bậc Đệ bát, bậc Cụ kiến, bậc Bạc, bậc Ly dục, bậc Dĩ biện, bậc Độc giác, bậc Bồ-tát, bậc Như Lai chỉ cái bên ngoài được thâu nhiếp, trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong bậc Chủng tánh cho đến bậc Như Lai không danh, trong danh không bậc Chủng tánh cho đến bậc Như Lai, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì bậc Chủng tánh cho đến bậc Như Lai cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc bậc Chủng tánh cho đến bậc Như Lai, hoặc danh, đều, không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; cái danh Đại Bồ-tát cũng lại như vậy, chỉ là cái bên ngoài được thâu nhiếp ở trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong Đại Bồ-tát không danh, trong danh không Đại Bồ-tát, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì Đại Bồ-tát cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc Đại Bồ-tát, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, do duyên cớ này, nên tôi nói Đại Bồ-tát chỉ là giả danh.

Xá-lợi Tử, như danh của Thanh văn thừa, chỉ cái bên ngoài được thâu nhiếp, trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong Thanh văn thừa không danh, trong danh không Thanh văn thừa, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì Thanh văn thừa cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc Thanh văn thừa, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được. Như danh của Độc giác thừa, Đại thừa chỉ cái bên ngoài được thâu nhiếp, trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong Độc giác thừa, Đại thừa không danh, trong danh không Độc giác thừa, Đại thừa, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì Độc giác thừa, Đại thừa cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc Độc giác thừa, Đại thừa, hoặc danh, đều, không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được; cái danh Đại Bồ-tát cũng lại như vậy, chỉ là cái bên ngoài được thâu nhiếp ở trong mươi phương, ba đời, không từ đâu đến, không đi về đâu, cũng không trụ ở đâu; trong Đại Bồ-tát không danh, trong danh không Đại Bồ-tát, chẳng phải hòa hợp, chẳng phải xa lìa, chỉ giả bày ra. Vì sao? Vì Đại Bồ-tát cùng với danh, tự tánh đều là “không”; trong cái không của tự tánh ấy, hoặc Đại Bồ-tát, hoặc danh đều không sở hữu, chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, do duyên cớ này, nên tôi nói Đại Bồ-tát chỉ là giả danh.

Bấy giờ, Cụ thọ Thiện Hiện lại đáp lời Xá-lợi Tử:

–Như Tôn giả đã hỏi, vì duyên cớ gì mà nói: Như nói ngã... rốt ráo đều chẳng sinh?

Xá-lợi Tử, ngã rốt ráo hoàn toàn không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh? Hữu tình, dòng sinh mạng, sự sinh khởi, sự nuôi dưỡng, sự trưởng thành, chủ thể luân hồi, ý sinh, nho đồng, khả năng làm việc, khả năng khiến người làm việc, khả năng tạo nghiệp, khả năng khiến người tạo nghiệp, khả năng thọ quả báo, khả năng khiến người thọ quả báo, cái biết, cái thấy rốt ráo hoàn toàn không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh? Sắc rốt ráo hoàn toàn không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh? Thọ, tưởng, hành, thức rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, nhãm xứ rốt ráo hoàn toàn không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh? Nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, sắc xứ rốt ráo hoàn toàn không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh? Thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, nhãm giới rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh? Sắc giới, nhãm thức giới và nhãm xúc cùng các thọ do nhãm xúc làm duyên sinh ra rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, nhĩ giới rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh? Thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, tỷ giới rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh? Hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, thiệt giới rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh? Vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, thân giới rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh? Xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, ý giới rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh? Pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, địa giới rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh? Thủy, hỏa, phong, không, thức giới rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, vô minh rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh? Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, pháp không bên trong rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nấm băt được thì tại sao có sinh? Pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không khôngh, pháp không lớn, pháp không thăng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không

không đổi khác, pháp không bẩn tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, Bố thí ba-la-mật-đa rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh? Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tịnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, bốn Tịnh lự rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh? Bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, tám Giải thoát rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh? Tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, bốn Niệm trụ rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh? Bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đẳng giác, tám chi Thánh đạo rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, pháp môn giải thoát Không rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh? Pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, năm loại mắt rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh? Sáu phép thần thông rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, mươi lực của Phật rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh? Bốn điêu không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mươi tám pháp Phật bất cộng rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, trí Nhất thiết rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh? Trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, pháp không quên mất rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh? Tánh luôn luôn xả rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, tất cả pháp môn Đà-la-ni rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh? Tất cả pháp môn Tam-ma-địa rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, bậc Cực hỷ rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh? Bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, bậc phàm phu rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh? Bậc Chứng tánh, bậc Đệ bát, bậc Cụ kiến, bậc Bạc, bậc Ly dục, bậc Dĩ biện, bậc Độc giác, bậc Bồ-tát, bậc Như Lai rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, Thanh văn thừa rốt ráo không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TANG KINH

sao có sinh? Độc giác thừa, Đại thừa rốt ráo đều không sở hữu, đã chẳng thể nắm bắt được thì tại sao có sinh?

Xá-lợi Tử, do duyên cớ này, nên tôi nói là ngã..., đều rốt ráo chẳng sinh.

Bấy giờ, Cụ thọ Thiện Hiện lại đáp lời Xá-lợi Tử:

–Như Tôn giả đã hỏi, vì duyên cớ gì mà nói các pháp cũng vậy, đều không có tự tánh?

Xá-lợi Tử, các pháp đều không có tự tánh hòa hợp. Vì sao? Vì hòa hợp nên có pháp, còn tự tánh là không.

Xá-lợi Tử hỏi Thiện Hiện:

–Pháp nào không có tự tánh hòa hợp?

Thiện Hiện đáp:

–Xá-lợi Tử, sắc không có tự tánh hòa hợp; thọ, tưởng, hành, thức đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, nhãm xứ không có tự tánh hòa hợp; nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, sắc xứ không có tự tánh hòa hợp; thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, nhãm giới không có tự tánh hòa hợp; sắc giới, nhãm thức giới và nhãm xúc cùng các thọ do nhãm xúc làm duyên sinh ra đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, nhĩ giới không có tự tánh hòa hợp; thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, tỷ giới không có tự tánh hòa hợp; hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, thiệt giới không có tự tánh hòa hợp; vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, thân giới không có tự tánh hòa hợp; xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, ý giới không có tự tánh hòa hợp; pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, địa giới không có tự tánh hòa hợp; thủy, hỏa, phong, không, thức giới đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, vô minh không có tự tánh hòa hợp; hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, pháp không bên trong không có tự tánh hòa hợp; pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đổi khác, pháp không bẩn tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, Bố thí ba-la-mật-đa không có tự tánh hòa hợp; Tịnh giới, An nhãm, Tinh tấn, Tịnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, bốn Tịnh lự không có tự tánh hòa hợp; bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, tám Giải thoát không có tự tánh hòa hợp; tám Thắng xứ, chín Định thứ

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TANG KINH

đệ, mười Biến xứ đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, bốn Niệm trụ không có tự tánh hòa hợp; bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đẳng giác, tám chi Thánh đạo đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, pháp môn giải thoát Không không có tự tánh hòa hợp; pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyệt đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, năm loại mắt không có tự tánh hòa hợp; sáu phép thần thông đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, mươi lực của Phật không có tự tánh hòa hợp; bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mươi tám pháp Phật bất cộng đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, trí Nhất thiết không có tự tánh hòa hợp; trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, pháp không quên mất không có tự tánh hòa hợp; tánh luôn luôn xả đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, tất cả pháp môn Đà-la-ni không có tự tánh hòa hợp; tất cả pháp môn Tam-ma-địa đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, bậc Cực hỷ không có tự tánh hòa hợp; bậc Ly cẩu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thăng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, bậc phàm phu không có tự tánh hòa hợp; bậc Chứng tánh, bậc Đệ bát, bậc Cụ kiến, bậc Bạc, bậc Ly dục, bậc Dĩ biện, bậc Độc giác, bậc Bồ-tát, bậc Như Lai đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, Thanh văn thừa không có tự tánh hòa hợp; Độc giác thừa, Đại thừa đều không có tự tánh hòa hợp.

Xá-lợi Tử, do duyên cớ này, nên tôi nói là các pháp cũng vậy, đều không có tự tánh.

Lại nữa Xá-lợi Tử, các pháp là chẳng phải thường, cũng không tan mốc. Vì sao? Vì các pháp là chẳng phải thường nên tánh của chúng là không cùng tận.

Xá-lợi Tử hỏi Thiện Hiện:

—Pháp nào là chẳng phải thường, cũng không tan mốc?

Thiện Hiện đáp:

—Xá-lợi Tử, sắc chẳng phải thường, cũng không tan mốc; thọ, tưởng, hành, thức chẳng phải thường, cũng không tan mốc.

Xá-lợi Tử, nhãm xứ chẳng phải thường, cũng không tan mốc; nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ chẳng phải thường, cũng không tan mốc.

Xá-lợi Tử, sắc xứ chẳng phải thường, cũng không tan mốc; thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ chẳng phải thường, cũng không tan mốc.

Xá-lợi Tử, nhãm giới chẳng phải thường, cũng không tan mốc; sắc giới, nhãm thức giới và nhãm xúc cùng các thọ do nhãm xúc làm duyên sinh ra chẳng phải thường, cũng không tan mốc.

Xá-lợi Tử, nhĩ giới chẳng phải thường, cũng không tan mốc; thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra chẳng phải thường, cũng không tan mốc.

Xá-lợi Tử, tỷ giới chẳng phải thường, cũng không tan mốc; hương giới, tỷ thức giới

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TANG KINH

và tỳ xúc cùng các thọ do tỳ xúc làm duyên sinh ra chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, thiêt giới chẳng phải thường, cũng không tan mất; vị giới, thiêt thức giới và thiêt xúc cùng các thọ do thiêt xúc làm duyên sinh ra chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, thân giới chẳng phải thường, cũng không tan mất; xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, ý giới chẳng phải thường, cũng không tan mất; pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, địa giới chẳng phải thường, cũng không tan mất; thủy, hỏa, phong, không, thức giới chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, Thánh đế khổ chẳng phải thường, cũng không tan mất; Thánh đế tập, diệt, đạo chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, vô minh chẳng phải thường, cũng không tan mất; hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, pháp không bên trong chẳng phải thường, cũng không tan mất; pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đổi khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, Bố thí ba-la-mật-đa chẳng phải thường, cũng không tan mất; Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tịnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, bốn Tịnh lự chẳng phải thường, cũng không tan mất; bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, tám Giải thoát chẳng phải thường, cũng không tan mất; tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, bốn Niệm trụ chẳng phải thường, cũng không tan mất; bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đẳng giác, tám chi Thánh đạo chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, pháp môn giải thoát Không chẳng phải thường, cũng không tan mất; pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, năm loại mắt chẳng phải thường, cũng không tan mất; sáu phép thần thông chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, mười lực của Phật chẳng phải thường, cũng không tan mất; bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, trí Nhất thiết chẳng phải thường, cũng không tan mất; trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, pháp không quên mất chẳng phải thường, cũng không tan mất; tánh luôn luôn xả chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, tất cả pháp môn Đà-la-ni chẳng phải thường, cũng không tan mất; tất cả pháp môn Tam-ma-địa chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, bậc Cực hỷ chẳng phải thường, cũng không tan mất; bậc Ly cẩu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thăng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, bậc phàm phu chẳng phải thường, cũng không tan mất; bậc Chủng tánh, bậc Đệ bát, bậc Cụ kiến, bậc Bạc, bậc Ly dục, bậc Dĩ biện, bậc Độc giác, bậc Bồ-tát, bậc Như Lai chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, Thanh văn thừa chẳng phải thường, cũng không tan mất; Độc giác thừa, Đại thừa chẳng phải thường, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, do duyên cớ này, nên tôi nói là các pháp cũng vậy, đều không có tự tánh.

Lại nữa Xá-lợi Tử, các pháp là chẳng phải lạc, cũng không tan mất. Vì sao? Vì các pháp là chẳng phải lạc nên tánh của chúng là không cùng tận.

Xá-lợi Tử hỏi Thiện Hiện:

–Pháp nào là chẳng phải lạc, cũng không tan mất?

Thiện Hiện đáp:

–Xá-lợi Tử, sắc chẳng phải lạc, cũng không tan mất; thọ, tưởng, hành, thức chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, nhãm xứ chẳng phải lạc, cũng không tan mất; nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, sắc xứ chẳng phải lạc, cũng không tan mất; thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, nhãm giới chẳng phải lạc, cũng không tan mất; sắc giới, nhãm thức giới và nhãm xúc cùng các thọ do nhãm xúc làm duyên sinh ra chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, nhĩ giới chẳng phải lạc, cũng không tan mất; thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, tỷ giới chẳng phải lạc, cũng không tan mất; hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, thiệt giới chẳng phải lạc, cũng không tan mất; vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, thân giới chẳng phải lạc, cũng không tan mất; xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, ý giới chẳng phải lạc, cũng không tan mất; pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, địa giới chẳng phải lạc, cũng không tan mất; thủy, hỏa, phong, khôn, thức giới chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, Thánh đế khổ chẳng phải lạc, cũng không tan mất; Thánh đế tập, diệt, đạo chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, vô minh chẳng phải lạc, cũng không tan mất; hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não chẳng phải lạc, cũng không tan

mất.

Xá-lợi Tử, pháp không bên trong chẳng phải lạc, cũng không tan mất; pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thăng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đổi khác, pháp không bẩn tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, Bố thí ba-la-mật-đa chẳng phải lạc, cũng không tan mất; Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tịnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, bốn Tịnh lự chẳng phải lạc, cũng không tan mất; bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, tám Giải thoát chẳng phải lạc, cũng không tan mất; tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, bốn Niệm trụ chẳng phải lạc, cũng không tan mất; bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đẳng giác, tám chi Thánh đạo chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, pháp môn giải thoát Không chẳng phải lạc, cũng không tan mất; pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyệt chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, năm loại mắt chẳng phải lạc, cũng không tan mất; sáu phép thần thông chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, mười lực của Phật chẳng phải lạc, cũng không tan mất; bốn điều không sơ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, trí Nhất thiết chẳng phải lạc, cũng không tan mất; trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, pháp không quên mất chẳng phải lạc, cũng không tan mất; tánh luôn luôn xả chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, tất cả pháp môn Đà-la-ni chẳng phải lạc, cũng không tan mất; tất cả pháp môn Tam-ma-địa chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, bậc Cực hỷ chẳng phải lạc, cũng không tan mất; bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thăng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, bậc phàm phu chẳng phải lạc, cũng không tan mất; bậc Chủng tánh, bậc Đệ bát, bậc Cụ kiến, bậc Bạc, bậc Ly dục, bậc Dĩ biện, bậc Độc giác, bậc Bồ-tát, bậc Như Lai chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, Thanh văn thừa chẳng phải lạc, cũng không tan mất; Độc giác thừa, Đại thừa chẳng phải lạc, cũng không tan mất.

Xá-lợi Tử, do duyên cớ này, nên tôi nói là các pháp cũng vậy, đều không có tự tánh.

Lại nữa Xá-lợi Tử, các pháp là chẳng phải ngã, cũng không tan mất. Vì sao? Vì các pháp là chẳng phải ngã nên tánh của chúng là không cùng tận.

Xá-lợi Tử hỏi Thiện Hiện:

–Pháp nào là chẳng phải ngã, cũng không tan mất?

Thiện Hiện đáp:

—Xá-lợi Tử, sắc chẵng phải ngã, cũng không tan măt; thọ, tưởng, hành, thức chẵng phải ngã, cũng không tan măt.

Xá-lợi Tử, nhñ xứ chẵng phải ngã, cũng không tan măt; nhñ, tở, thiệt, thân, ý xứ chẵng phải ngã, cũng không tan măt.

Xá-lợi Tử, sắc xứ chẵng phải ngã, cũng không tan măt; thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ chẵng phải ngã, cũng không tan măt.

Xá-lợi Tử, nhñ giới chẵng phải ngã, cũng không tan măt; sắc giới, nhñ thức giới và nhñ xúc cùng các thọ do nhñ xúc làm duyên sinh ra chẵng phải ngã, cũng không tan măt.

Xá-lợi Tử, nhñ giới chẵng phải ngã, cũng không tan măt; thanh giới, nhñ thức giới và nhñ xúc cùng các thọ do nhñ xúc làm duyên sinh ra chẵng phải ngã, cũng không tan măt.

Xá-lợi Tử, tở giới chẵng phải ngã, cũng không tan măt; hương giới, tở thức giới và tở xúc cùng các thọ do tở xúc làm duyên sinh ra chẵng phải ngã, cũng không tan măt.

Xá-lợi Tử, thiệt giới chẵng phải ngã, cũng không tan măt; vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra chẵng phải ngã, cũng không tan măt.

Xá-lợi Tử, thân giới chẵng phải ngã, cũng không tan măt; xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra chẵng phải ngã, cũng không tan măt.

Xá-lợi Tử, ý giới chẵng phải ngã, cũng không tan măt; pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra chẵng phải ngã, cũng không tan măt.

Xá-lợi Tử, địa giới chẵng phải ngã, cũng không tan măt; thủy, hỏa, phong, khôn, thức giới chẵng phải ngã, cũng không tan măt.

Xá-lợi Tử, Thánh đế khổ chẵng phải ngã, cũng không tan măt; Thánh đế tập, diệt, đạo chẵng phải ngã, cũng không tan măt.

Xá-lợi Tử, vô minh chẵng phải ngã, cũng không tan măt; hành, thức, danh sác, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não chẵng phải ngã, cũng không tan măt.

Xá-lợi Tử, pháp khôn bên trong chẵng phải ngã, cũng không tan măt; pháp khôn bên ngoài, pháp khôn cả trong ngoài, pháp khôn khôn, pháp khôn lớn, pháp khôn thắc nghĩa, pháp khôn hữu vi, pháp khôn vô vi, pháp khôn rốt ráo, pháp khôn khôn biên giới, pháp khôn tản mạn, pháp khôn khôn đổi khác, pháp khôn bẩn tánh, pháp khôn tự tưởng, pháp khôn cộng tưởng, pháp khôn nới tất cả pháp, pháp khôn chẵng thể nắm bắt được, pháp khôn khôn tánh, pháp khôn tự tánh, pháp khôn khôn tánh tự tánh chẵng phải ngã, cũng không tan măt.

